

Verklaring inzake de belangrijkste ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheid

Stichting Pensioenfonds Notariaat

LEI Code: 724500KU2OLDPAZT2370

Pensioenfonds Notariaat wordt aangemerkt als "financiële marktdeelnemer" in de zin van de Sustainable Finance Disclosure Regulation (EU/2019/2088) [SFDR]. Financiële marktdeelnemers, waaronder het pensioenfonds, zijn verplicht een verklaring op de website te plaatsen waaruit is op te maken of deze negatieve duurzaamheidsimpact meewegen en hoe het due diligence beleid daarop is afgestemd.

Binnen de SFDR-wetgeving zijn meerdere duurzaamheidsfactoren gedefinieerd, welke betrekking hebben op onder meer ecologische en sociale kwesties, waaronder mensenrechten en arbeidsverhoudingen. Het pensioenfonds heeft deze verklaring per 22 juni 2023 opgesteld omdat het pensioenfonds rekening houdt met de belangrijkste ongunstige effecten in de zin van de SFDR-verordening. Dit betekent dat het pensioenfonds beleggingsbeslissingen neemt, waarbij het actief één of meerdere negatieve effecten duurzaamheid meeneemt. Deze verklaring maakt deel uit van de vanuit de SFDR vereiste transparantie en dient als informatieverstrekking aan deelnemers van het pensioenfonds. Het pensioenfonds zal jaarlijks een verklaring omtrent ongunstige effecten op de website plaatsen. De verklaring heeft betrekking op de referentieperiode van 1 januari tot en met 31 december 2023 en bevat de volgende onderdelen:

1. Beschrijving van de ongunstige effecten
2. Beschrijving van beleid/proces ter identificatie en prioritering van ongunstige effecten (due diligence)
3. Betrokkenheidsbeleid
4. Commitment aan Internationale Standaarden

1. Beschrijving van de ongunstige effecten

Het pensioenfonds voert een Maatschappelijk Verantwoord Beleggen Beleid (ESG-beleid), waarbij meerdere beleidsopties worden ingezet, waaronder *Uitsluiten*, *ESG-integratie*, *Stemmen*, *Engagement* en *Impactbeleggen*. Het pensioenfonds kan één of meerdere van deze beleidsopties inzetten om één of meerdere ongunstige effecten op duurzaamheid te beheersen. In onderstaand overzicht is weergegeven welke ongunstige effecten het pensioenfonds integreert in het ESG-beleid, inclusief de wijze waarop de ongunstige effecten worden beheerst. Op uiterlijk 30 juni 2024 zal het pensioenfonds de waarden van deze ongunstige effecten, over de referentieperiode van 1 januari tot en met 31 december 2023, rapporteren.

Indicatoren voor ondernemingen waarin is belegd					
Indicator ongunstige effecten op duurzaamheid	Parameter		Toelichting	Genomen maatregelen en voor de volgende referentieperiode geplande maatregelen en vastgestelde streefdoelen	
Klimaat en andere milieu-indicatoren					
Broeikasgasemissies	1. Broeikasgasemissie (BKG)	Scope 1 BKG emissies		Dit betreft absolute CO ₂ -emissies en equivalenten hiervan zoals waterstof, methaan e.d. die ofwel door de onderneming zelf zijn gerapporteerd, dan wel via een model van de externe dataleverancier zijn geschat. Deze grootte wordt uitgedrukt in ton CO ₂ en vervolgens toegewezen naar de omvang van de beleggingen als fractie van de totale ondernemingswaarde (EVIC).	Het pensioenfonds zet de volgende instrumenten als beheersmaatregel in: Stembeleid, CO ₂ -reductiedoelen voor één of meerdere substrategieën, uitsluitingen van fossiele brandstoffen en ondernemingen betrokken bij productie van thermische kolen mijnbouw of energieopwekking met een hoge broeikasgasintensiteit voor één of meerdere substrategieën.
		Scope 2 BKG emissies			
		Scope 3 BKG emissies			
		Totale BKG emissies			
	2. Koolstofvoetafdruk	Koolstofvoetafdruk		Dit zijn de CO ₂ -emissies van de ondernemingen voor het deel waar het pensioenfonds in belegd is, per 1 mln belegd vermogen.	Het pensioenfonds zet de volgende instrumenten als beheersmaatregel in: Stembeleid, CO ₂ -reductiedoelen voor één of meerdere substrategieën, uitsluitingen van fossiele brandstoffen en ondernemingen betrokken bij productie van thermische kolen, mijnbouw of energieopwekking met een hoge broeikasgasintensiteit voor één of meerdere substrategieën.
	3. BKG-intensiteit ondernemingen waarin is belegd	BKG-intensiteit ondernemingen waarin is belegd		Dit betreft de CO ₂ -emissies van de ondernemingen voor het deel waar het pensioenfonds is belegd, per 1 mln omzet.	Het pensioenfonds zet de volgende instrumenten als beheersmaatregel in: Stembeleid, CO ₂ -reductiedoelen voor één of meerdere substrategieën,

					uitsluitingen van fossiele brandstoffen voor één of meerdere substrategieën en ondernemingen betrokken bij productie van thermische kolen, mijnbouw of energieopwekking met een hoge broeikasgasintensiteit voor één of meerdere substrategieën.
	4. Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	Aandeel van investeringen in bedrijven dat actief is in de sector fossiele brandstoffen. Dit is gebaseerd op ondernemingen die inkomsten halen uit exploratie, mijnbouw, winning, distributie of raffinage van verschillende soorten fossiele brandstoffen.			Het pensioenfonds zet de volgende instrumenten als beheersmaatregel in: Uitsluiten ondernemingen op basis van CO ₂ -gerelateerde criteria. CO ₂ -reductiedoelen voor substrategieën en ondernemingen betrokken bij productie van thermische kolen, mijnbouw of energieopwekking met een hoge broeikasgasintensiteit voor één of meerdere substrategieën.
	5. Aandeel verbruik en opwekking niet-hernieuwbare energie	Aandeel verbruik van niet-hernieuwbare energie en opwekking van niet-hernieuwbare energie van ondernemingen waarin is belegd, uit niet-hernieuwbare energiebronnen, ten opzichte van hernieuwbare energiebronnen, uitgedrukt als percentage van de totale energiebronnen.			Geen, dit effect is niet geprioriteerd door het pensioenfonds.
	6. Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaat effecten	Energieverbruik in GWh per miljoen EUR aan inkomsten van ondernemingen waarin is belegd, per sector met grote klimaat effecten.			Het pensioenfonds zet de volgende instrumenten als beheersmaatregel in: Stembeleid, CO ₂ -reductiedoelen.
Biodiversiteit	7. Activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteitsgevoelige gebieden	Aandeel beleggingen in ondernemingen met vestigingen/activiteiten in of bij biodiversiteitsgevoelige gebieden wanneer de activiteiten van die ondernemingen negatieve gevolgen voor die gebieden hebben.			Het pensioenfonds zet de volgende instrumenten als beheersmaatregel in: Stem- en normatief engagementbeleid.
Watergehalte	8. Emissies in water	Door de ondernemingen waarin is belegd veroorzaakte emissies in water (in ton) per miljoen EUR aan beleggingen, uitgedrukt als gewogen gemiddelde.			Geen, dit effect is niet geprioriteerd door het pensioenfonds.
Afval	9. Aandeel gevaarlijke afval en radioactief afval	Door de ondernemingen waarin is belegd, geproduceerd gevaarlijk afval en radioactief afval (in ton) per miljoen EUR aan beleggingen, uitgedrukt als gewogen gemiddelde.			Geen, dit effect is niet geprioriteerd door het pensioenfonds.

Sociale thema's en arbeidsomstandigheden	10. Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en ontwikkeling (OESO)	Blootstelling naar ondernemingen die de principes van het UN Global Compact of de principes van de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen op grove wijze schenden.			Het pensioenfonds zet de volgende instrumenten als beheersmaatregel in: Uitsluitingsbeleid, stem- en normatief engagementbeleid.
	11. Ontbreken van procedures en compliance mechanisme en voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen	Blootstelling naar ondernemingen zonder een beleid voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen of zonder regelingen voor de afhandeling van klachten waarmee schendingen van die VN-beginselen of OESO-richtsnoeren kunnen worden aangepakt.			Het pensioenfonds zet de volgende instrumenten als beheersmaatregel in: Uitsluitingsbeleid, stem- en normatief engagementbeleid
	12. Niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen	Gemiddelde niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen bij ondernemingen waarin is belegd.			Het pensioenfonds zet de volgende instrumenten als beheersmaatregel in: Stembeleid.
	13. Genderdiversiteit raad van bestuur	Ratio man/vrouw in het bestuur van ondernemingen waarin het pensioenfonds belegt.			Het pensioenfonds zet de volgende instrumenten als beheersmaatregel in: Stembeleid.
	14. Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneelsmijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens)	Blootstelling naar ondernemingen betrokken bij productie of verkoop van controversiële wapens.			Het pensioenfonds zet de volgende instrumenten als beheersmaatregel in: Uitsluitingsbeleid op controversiële wapens
Indicatoren voor beleggingen in overheden en supranationale instellingen					
Ecologisch	15. BKG-intensiteit	BKG-intensiteit van landen waarin het pensioenfonds is belegd.			Geen, dit effect is niet geprioriteerd door het pensioenfonds.

Sociaal	16. Landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten	Aantal landen (absoluut en relatief) met sociale schendingen, gemeten tegen internationale verdragen, principes van de Verenigde naties of waar relevant nationale wetgeving.			Geen, dit effect is niet geprioriteerd door het pensioenfonds.
Indicatoren voor beleggingen in vastgoedactiva					
Fossiele brandstoffen	17. Blootstelling aan fossiele brandstoffen via vastgoedactiva	Aandeel beleggingen in vastgoedactiva die een rol spelen bij het winnen, opslaan, vervoeren of produceren van fossiele brandstoffen.			Geen, dit effect is niet geprioriteerd door het pensioenfonds.
Energie-efficiëntie	18. Blootstelling aan energie-inefficiënte vastgoedactiva	Aandeel beleggingen in energie-inefficiënte vastgoedactiva.			Geen, dit effect is niet geprioriteerd door het pensioenfonds.
Aanvullende klimaat- en andere milieu-indicatoren voor ondernemingen waarin is belegd					
Emissies	4. Beleggingen in ondernemingen zonder initiatieven voor koolstofemissiereductie	Aandeel beleggingen in ondernemingen zonder initiatieven voor koolstofemissiereductie die aansluiting bij de Overeenkomst van Parijs beogen.			Het pensioenfonds zet de volgende instrumenten als beheersmaatregel in: het stembeleid en CO ₂ -reductiedoelen voor één of meerdere substrategieën.
Aanvullende indicatoren voor sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten, en bestrijding van corruptie en omkoping voor ondernemingen waarin is belegd					
Mensenrechten	14. Aantal geconstateerde gevallen van ernstige mensenrechtenproblemen en -schendingen	Aantal ernstige mensenrechtenproblemen en -schendingen die verband houden met de ondernemingen waarin is belegd, op basis van een gewogen gemiddelde			Het pensioenfonds zet de volgende instrumenten als beheersmaatregel in: Uitsluitingsbeleid, stem- en normatief engagementbeleid.

Data

Om bovenstaande ongunstige effecten te kunnen meten en te kunnen beheren maakt het pensioenfonds gebruik van meerdere databronnen. Het pensioenfonds maakt voor beleggingsadviezen en -rapportages gebruik van een fiduciair adviseur. Via de fiduciair adviseur maakt het pensioenfonds gebruik van de daar aanwezige databronnen. De fiduciair volgt een proces om de kwaliteit van de data te waarborgen, zoals checks op consistentie, bewerking en aanvulling uit andere bronnen. Niet alle data zijn beschikbaar. Het gebruik van bronnen kan door de tijd heen wijzigen. Per publicatiedatum wordt gebruik gemaakt van onderstaande bronnen.

Ongunstig Effect	Databron
1 t/m 16 17 & 18 Optionele klimaatindicator 4 voor ondernemingen Optionele sociale indicator 14 voor ondernemingen	Sustainalytics PAI Data Solution & ISS Climate Databron van beheerders vastgoedfondsen Sustainalytics PAI Data Solution Sustainalytics PAI Data Solution en/of Sustainalytics Controversy Score

Governance

Het Bestuur van het pensioenfonds is eigenaar van het dossier Maatschappelijk Verantwoord Beleggen en heeft de implementatie ervan uitbesteed aan de Balans Management Commissie (BMC). De BMC, aangevuld met externe vermogensbeheerspecialisten en ondersteund door adviezen van de fiduciair adviseur, meet, monitort en rapporteert over de door het pensioenfonds geprioriteerde ongunstige duurzaamheidseffecten. Hierbij wordt ook periodiek beoordeeld of de ingezette beheersmaatregelen effectief zijn, en kunnen voorstellen voor aanscherping of aanpassing worden gemaakt.

2. Beschrijving van beleid/proces ter identificatie en prioritering van ongunstige effecten

Het pensioenfonds hanteert beleid en processen ter identificatie, prioritering en beheersing van ongunstige effecten. Het fonds past normatieve MVB criteria toe op de ondernemingen waarin het fonds kan beleggen. Deze criteria zijn gebaseerd op universeel geaccepteerde principes voor ondernemingsgedrag, waaronder die van het VN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights. Voor de discretionaire mandaten geldt dat het fonds het beleggingsuniversum periodiek screent op grove schendingen van deze principes. Hierbij prioriteert het pensioenfonds de meest structurele en impactvolle schenders. Deze ondernemingen worden toegevoegd aan de uitsluitingslijst van het fonds en worden geweerd van de beleggingsportefeuille (voor discretionaire mandaten). Het kan zijn dat het fonds ook criteria toepast voor producten die ongunstige effecten hebben. In dat geval worden deze ook van de beleggingsportefeuille geweerd.

Ongunstige effecten die niet leiden tot een uitsluiting worden via het stem- en engagementbeleid van het pensioenfonds gemitigeerd.

Voor beleggingsfondsen, zal het pensioenfonds het beleid en processen ter identificatie, prioritering en beheersing van ongunstige effecten van de fondsbeheerder beoordelen en meewegen in het selectiebeleid.

3. Betrokkenheidsbeleid

Het pensioenfonds wenst binnen de eigen invloedssfeer invloed aan te wenden om ongunstige effecten van beleggingen op duurzaamheid te adresseren en mitigeren. Hiervoor zet het fonds een engagement en stembeleid in (betrokkenheidsbeleid). Het beleid is beschreven in het [ESG-beleid van het fonds](#).

Het fonds zet een engagementbeleid in gericht op normschenders. Hiermee heeft is het doel om bestaande schendingen op te heffen, schade te herstellen, gedupeerden te compenseren, processen aan te passen zodanig dat soortgelijke schendingen zich in de toekomst niet nogmaals voordoen.

Het stembeleid is hoofdzakelijk gericht op goed bestuur, benoeming van bestuurders, beloningsbeleid en milieu- en sociale aandeelhoudersresoluties.

4. Commitment aan Internationale Standaarden

Het fonds laat zich leiden door internationale breed geaccepteerde normenkaders voor ondernemingsgedrag en zet het beleid hierop in. Hierbij vormen het VN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen, de UN Guiding Principles on Business and human Rights en het Klimaat Akkoord van Parijs de basis. De thema's die onder deze internationale standaarden vallen zijn in het MVB-beleid verder beschreven.